

Zelený štvrtok - pamiatka Pánovej poslednej večere

Jn 13, 1- 15

17. apríl 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Všetci poznáme situáciu rozlúčky. Nieкто od nás odchádza nadiľho, niekedy je to aj takpovediac „nadobro“ - na večnosť. Vtedy aj malý predmet, ktorý je pamiatkou na na odídeného má pre nás veľkú cenu. Vytvára akýsi most medzi nami a tým, ktorý tu už nie je. A zároveň pamiatka umožňuje premostenie prítomnosti s minulosťou. To býva v našom živote veľmi dôležité. Pretože nechceme zostať len pri veciach, predmetoch.

Aj Ježiš rozmyšľal' podobne. Aj on chcel nechať pamiatku na seba - niečo, čo nás prepojí s Ním, s jeho osobou, čo bude fungovať aj s odstupom času, čo bude naznačovať jeho prítomnosť. Preto nám pri poslednej večeri zanechal eucharistiu. Zanechal nám pamiatku seba samého v podobe chleba, bielej hostie.

Jeho pamiatka má pre nás veľkú cenu. Pripomíname si ju dnes, v deň ustanovenia eucharistie a potom ešte raz - na slávnosť Božieho Tela. Pamiatka je vlastne symbol - symbolický predmet - podobne ako je ním napr. manželský prsteň - ale pritom nejde len o predmet, o vec samotnú, ale jedná sa o človeka.

Aj my kresťania niekedy máme problém s chápaním tejto Ježišovej pamiatky. Ako spievame v oblúbenej omšovej piesni - „zrak môj i chuť chceli by ma oklamať, ale sluch ma učí pevnú vieru mať.“ Už na hodinách náboženstva katechéti zdôrazňujú prítomnosť Ježiša v eucharistickom chlebe. A možno práve pod vplyvom toho sme si až príliš predstavovali jeho fyzickú prítomnosť. Aj na eucharistického Ježiša sme sa chceli pozeráť fyzickými očami, predstavovali sme si ako vyzerá, ako sa na nás pozerá. Ale tak ako musíme opustiť fyzický vnem obyčajnej oplátky, rovnako sa v istom ohľade musíme rozlúčiť aj s fyzickou predstavou Ježiša - inak povedané: musíme ho začať vnímať duchovnými očami. Musíme sa naučiť vnímať ho na základe jeho spriaznenosti s nami. Na základe jeho ducha, ktorého poznáme z evanjelia. Pretože až vtedy sa môžeme s ním spojiť naozaj. Bolo by chybou, keby sme opustili zmyslový pohľad na bielu hostiu a zostali len pri ďalšej zmyslovej predstave, pri vonkajšom obraze Ježiša Krista. To by sme príliš ďaleko nepostúpili.

Ježišova pamiatka nefunguje izolovane cez hostiu, ktorú prijímame - nie je to len nejaká vonkajšia mágia - ale funguje len s spojením s celou Ježišovou bytosťou, najmä s jeho slovom.

Týmto smerom nás ostatne vedie aj evanjelium, ktoré sme dnes čítali. Na prekvapenie sme nečítali evanjelium o ustanovení eucharistie. To sme počuli v druhom čítaní z Pavlovho listu Korinťanom. Evanjelium hovorilo o úvode poslednej večere, pri ktorom Ježiš umyl svojim apoštolom nohy. Ježiš tak prehovoril tým najmocnejším spôsobom - prehovoril svojim skutkom. Ten, ktorého nazývali Pánom, urobil svojim podriadeným službu otroka. Alebo inak povedané: spochybnil tradičné usporiadanie spoločnosti, na ktoré sa aj my niekedy radi odvolávame. Urobil niečo, čo ešte aj dnes narúša naše predstavy o tom, čo sa patrí a čo nie. Ježiš urobil niečo, čo rád robí aj terajší pápež, a čím niektorých tradičných kresťanov tiež vyrušuje.

Ale ten istý Ježiš, ktorého prijímame v chlebe nám zdôrazňuje, že božie kráľovstvo nie je kráľovstvom spoločenských rebríčkov, naopak - ono funguje inak. Je to kráľovstvo lásky, spravodlivosti, pravdy a pokoja. A Ježiš sám chce byť v tomto kráľovstve s nami - nie aby nás napomínal, nie aby nás sekíroval svojimi zásadami, ale preto, aby náš život posúval ďalej, obohacoval ho, robil ho lepším, krajším.

Podobne ako v prípade našich zosnulých nie je potrebné uchovávať si príliš veľa spomienkových predmetov, pretože by nás to mohlo zahlušiť, skôr je potrebné vybrať si jeden, dva a spomienku presunúť viac do duchovnej oblasti. Tak aj v prípade Ježiša jeho pamiatka je hlavne o duchu, o našej spriaznenosti s ním. Nech nás v tom utvrdí aj dnešné slávenie eucharistie.